

Szentpáli-Gavallér Zsuzsa

A fácska

– Sikerült – mondta Léna, miközben letette a telefont.

– Komolyan? – kérdezte a nővére.

– Igen, ezeknek kell, és érte is jönnek.

– Mikor?

– Egy óra múlva.

– Ilyen gyorsan? Nem lesz időnk előkészíteni!

– Ez van – mondta a fiatal nő szomorúan, és rápillantott a hatalmas, szinte az egész szobát betöltő fácskára. Egészséges leveleire rásütött a nap. Zöld zuhatagként zsongott benne az erő és az élet.

– És mennyit fizetnek?

– Nem bírtam pénzt kérni érte.

– Megörültél! Egy ekkora szobanövényért egy halom pénzt lehetne elkérni. Megnéztem a neten. El kellett volna árvereztetned vagy mi. Te meg csak úgy odaadod?

– Az enyém, azt csinállok vele, amit akarok.

– Nem vagy normális – rázta meg a fejét bosszúsan a másik, és kiment.

Léna szeretettel nézett a feje fölé magasló növényre. *Ficus benjamina*. Csüngőágú fikusznak is mondják. Amikor hozzákerült, olyan kicsi volt, mint a tenyere. Amikor ajándékba kapta. Amikor még ő élt. Később végighordozták fél Európán. A különféle ösztöndíjak során állandóan magukkal vitték, és a fácska túlélte minden vonatutat, költözést, átültetést, házibulit, csalódást és örömet.

Fáradtan megfordult, kiment, és egy vízzel teli vödörrel jött vissza. A vödört, amiben törőlkendő úszott, letette a fácska mellé. Kihalászta a kendőt, kicsavarta. Lassú, gondos mozdulatokkal elkezdte törölgetni a levelekről a port. Nem lehet tovább halogatni, kell a hely a gyerekszobában, szeptemberben iskolába kerülnek az ikrek.

Közben visszajött Léna nővére, ő is hozott egy törőlkendőt, megnedvesítette, és a másik oldalon fogott neki a növény tisztításának.

– Hát, már jó ideje nem törőlted le a leveleit – mondta az idősebb, és nagyot tüszentett.

– Nem volt időm ilyesmire.

– Persze, nem csodálom.

– Köszönöm, hogy segítesz.

– Ha már itt vagyok...

– Jó, hogy itt vagy, nélküled nem menne.

A másik bólított, kicsit arrébb lépett, és folytatta a munkát. Csendben dolgoztak egymás mellett. Levélről levélre fényesebb lett a fa, mint egy menyasszony vagy egy glóriába vont felmutatás. A fiatal nő pedig arra gondolt, hogy ez az élő emlék lesz az első, amitől meg kell válnia.

– Legalább tőled el tudok búcsúzni – motyogta halkan.

– Mit mondtál? Nem értettem – kapta fel a fejét a másik.

– Semmi, semmi, csak hangosan gondolkodtam.

– Na, már nincs sok hija. Remélem, nem várják el, hogy majd mi cipeljünk le a harmadik emeletről.

– A telefonban mondtam, hogy...
– kezdte el Léna, de nem tudta befejezni, mert éles csengetés szakította félbe. Bedobta a vödörbe a kendőt, és kiment ajtót nyitni.

– A fikuszért jöttünk – mondta köszönés helyett a folyosón álló elegáns, fiatal nő. A beszűrődő nap oldalról világította meg gondosan kisminkelt arcát, de nem tudott melegséget varázsolni rá. Hideg határozottsággal nézett be a lakásba.

– Jó napot – szólalt meg Léna zavartan.

– A vezérigazgató úr személyesen jött el, hogy megnézzé – fordult a fiatal nő a mellette álló idősebb öltönyöshöz, aki erre szótlánul bólintott.

A látogatók mögött, kicsit távolabb, két munkásruhába öltözött fiatalember állt. Zsebre dugott kézzel, unottan figyelték a beszélgetést. A fiatal nő és a férfi belépett a lakásba. Oldalt, a folyosón gyerekcipők sorakoztak, a fogason kabátok, pulóverek, sapkák sokasága, a földön elszórt játékok. A férfi enyhé undorral nézett körül, óvatosan kerülgette a padlón heverő akadályokat. Nagyon vigyázott, hogy hozzá ne érjen valamihez. A fiatal nő mellette tipegett, és folytatta a lépcsőházban elkezdett beszámolót.

– A telefonban azt mondta, hogy olyan helyet szeretne neki, ahol meg-

becsülik, ahol vigyáznak rá, meg hogy akárkinek nem adná oda – majd szinte vihogva, némi gúnnyal a hangjában hozzátette –, mintha valami kedves háziállat lenne!

A férfi nem válaszolt, a folyosó végére érve belépett a szobába. A fiatal nő követte.

– Ezért gondoltam, hogy na, ezt látania kell. Mindenesetre természetesen a vezérigazgató úr dönt, hogy akarja-e, hogy ez bekerüljön az újonnan felújított irodájába.

A két látogató megállt a fácska előtt. Méltósággal ragyogott a rááradó fényben, egy kicsit még nagyobbnak és még hatalmasabbnak tűnt. A férfi vetett rá egy gyors pillantást, lebiggyesztett szájjal körülnézett a túlszűfolt helyiségben, gyorsan megfordult és kiment. Ahogy a fiatal nő megpróbálta utolérni, magassarkújának kopogása végigpattogott a folyosón. Léna és nővére mereven állt a fikusz mellett, aztán döbbenet egymásra néztek.

Ezek után már gyorsan ment minden, újra lépések hallatszottak a folyosóról, az ajtóban megjelent a két munkásruhába öltözött alkalmazott. Gyakorlott mozdulattal lehajoltak a fácskához, és könnyedén megemelték a nagy, barna cserepet.

Léna szeme előtt még akkor is ott lebegett a kisteherautóra szíjazott fikusz vörös égbe meredő ágainak képe, amikor már csak a sötét utcát bámulta az ablak előtt.

Anyám könnyű álmot ígér

Álom

A tetőterazon

Judit a lépcsőházat választja, esti kóborlásából visszatérve nem lenne képes a lift szűkös levegőtlenységét elviselni. Ahogy belép a többlakásos társasházba, üresen kong az épület, minden lépése visszhangzik, mégis úgy érzi, a fejében lévő gondolatok minden teret betöltenek körülötte. Megy fel a lépcsőn.

A jelek már régen megvoltak, mégsem vett észre semmit. Sem a különleges parfümillatot az ingén, sem az elforduló tekintetet, sem az erőltetett kedvességet.

Első emelet.

Az utóbbi hónapokban szúrós lepelként vette körül a fájdalom, fénytelen magányba és mozdulatlanságba zárta. Egyedül gyászolt, mintha a másik nem viselt volna súlyos terheket.

Második emelet.

Pedig a férje próbálkozott, menjünk el innen, talán nyaralni valahová, ki kell törnünk ebből. Nem, ő nem akart. Nem akart semmit.

Harmadik emelet.

Aztán Tamásnak egyszerre, de lehet, hogy egy fél éve is volt már, állandóan dolgoznia kellett, éjfélig tartó értekezletekre, megbeszélésekre járt. Ma

megint tovább kell maradnom, te csak feküdj le nyugodtan, nem kell megvárnod. Egyre gyakrabban jött késő este, sőt éjszaka haza, és mindig ugyanaz az édes illat lengte körül.

Negyedik emelet.

Két napja hosszan elbeszélgettek.

Ötödik emelet.

Hatos ajtó. Mögötte a szinte üres lakás, ahol már csak az ő holmija van és az érintetlen gyerekszoba, megdermedt, üres kisággal, fájoan rendezett könyvespolccal és játékokkal. Nem áll meg a lakás előtt, megy tovább.

Tetőterasz feljáró.

Ide már csak egy létra vezet. Megáll előtte, kicsit megpihen. Szoknyáját egyik kezével összefogja, másikkal a hideg vasba kapaszkodik. Felmászik a létrán, kinyitja a csapóajtót, és fel lép a teraszra. Itt-ott elszórt csikkek, üres üvegek. Erős szél fúj, tépi a blúzat, rángatja a haját, mint egy kegyetlen szerető. A teraszt korlát veszi körül, átmászik rajta, a lába éppen elfér a párkányon. Amikor a háta mögött mind a két kezével megkapaszkodik, akkor hallja meg a gyerek hangját. Erős és harsány, mint az első infúziók előtt.

– Anya, ne tedd! – azt mondja.

„Gyermek voltam...”

Állok a konyhában, fogom anyuska szoknyájának szélét. Jó meleg van itt a tűzhely mellett, még a sütő is megy. Vigyáznom kell, hogy oda ne érjek a másik kezemmel. Anyuska főz. Valami levest. Zubogó vízbe meghámozott és felvagdalt zöldségdarabokat tesz. Nagyot csobbannak, majd elmerülnek a lábosban. Mindegyik után magasra szökken a leves. Az illata betölt, nagyon éhes vagyok. Mindegy, hogy mi lesz az ebéd, csak minél hamarabb készen legyen. Én megeszem mindent, nem szoktam válogatni. A sütőből fűszeres hús illata száll fel. Az üvegen keresztül látom, ahogy pirosodik a csirkecombon a bőr. Azt hiszem, mellette burgonya van a tepsiben. Anyám most fakanállal megkavarja a levest. A lábos felett a gőz hosszú fonalként magasra száll. Követem a szememmel, göndörödik ide-oda. Elkanyarog a konyhaszekrények ajtajára ragasztott cetlik mellett. A fehér papírlapok szinte ragyognak a sötét konyhabútoron. Azt olvasom rajtuk, hogy poharak, tányérok, fűszerek, a mosogató felett pedig hideg víz, meleg víz, zárd el a csapot. Nem anyuska írása, de kedves, bátor betűk. Türelmetlenül toporgok, egyik lábamról a másikra állok.

Péter, ne ácsorogj már itt folyton, menj be a nappaliba, és ülj le a fotelbe, mindjárt elkészül az ebéd, mondja nekem anyuska. Nem akarok kimenni a jó illatú konyhából. Jó itt mellette, végre nem fázom, és szeretem nézni, hogy mit csinál. Édesem, nem érted, hogy így nem tudok dolgozni, ha folyton

útban vagy, mondja megint, de nem mozdulok. Megfogja a kezem, le akarja fejteni a szoknyájáról, nem engedem. Kérlek, ereszd el, nem lesz semmi baj, szinte könyörög.

Addig simogatja, amíg a kézfejem ellazul, utána egy pusztit nyom a tenyerembe, és átvezet a másik helyiségbe. A szoba nagy és tágas, elegáns bútorokkal van berendezve, a falakon festett képek. Az egyikben megakad a tekintetem. Vágtató lovakat ábrázol. A lovak sörénye különösen szép, ahogy összeborzolódnak a szélben. Szeretem a lovakat, egyszer majd ki fogom próbálni, milyen érzés lovagolni. Vagy lovagoltam már? Nem emlékszem. Beülök az egyik fotelba, forog, forgok vele én is. A fotel mögött hatalmas, nyitott polcos szekrényben különféle épületek makettjei, mellettük kis táblák. A rajtuk álló feliratokat innen is el tudom olvasni. Marseille, könyvtár, München, iroda, Chicago, színház, tervezte Szegedi Péter. Szinte mindegyiknél áll egy serleg vagy egy érem. Az egyik polcon bekeretezett fényképek sorakoznak. Mosolygó emberek fognak kezet, sétálnak vagy komolyan néznek a kamerába. Nők és férfiak, de egy szakállas, magas férfi minden képen rajta van. Már láttam valahol ezt a férfit, de nem tudom, hol.

A konyhából hallom az abrosz suhogását, a tányérok és az evőeszközök megcsörrenő hangját. Már nem sok híja, megterítem az asztalt, és addigra kész is az ebéd, még egy kis türelem, mondja egy hang, hirtelen nem is úgy

cseng, mint anyuskáé. Aztán megáll egy nő a szobaajtóban. Furcsa az arca és kicsit ijedt. Ugyanaz a szoknya van rajta, de ő nem az anyám. Kérdezgetni kezd. Péter, miért nézel rám ilyen furcsán? Minden rendben? Nem értem, hogy miért nem anyuska jön, egyáltalán, hol van, hiszen az előbb a konyhában még a szoknyáját fogtam. Hol van anyuska, kérdezem. Milyen anyuska? Jaj, csak nem az anyádra gondolsz, kérdezi a nő. Bólintok. Miért nem érti, hogy mit mondok, gondolom. Ne bolondozz, már jó húsz éve elment szegény, mosolyog rám, és bejön a szobába. Ahogy lehajol, parfüm illatát érzem. Jázmin, pézsma, egy kis kókusz és gyömbér. Valami rémlik, valahonnan ismerős. Mégse tudom, mit akarhat tőlem ez a nő. Lehet, hogy belopakodott a lakásba és lopni akar. Most úgy tesz, mintha kedves volna, de aztán leüt és kirabol. Félek, kiabálni szeretnék, de nem merek. Érzem, ahogy gyorsan ver a szívem. Nem ismerlek, nyögöm, ki

vagy? Látom, hogy megdöbben. Aztán kiegyenesedik, hátrasimítja a haját, és becsukja a szemét. Nagyot sóhajt, rám néz, megsimogatja az arcom. Fáradtan az ajtó felé fordul. Ezt is elfelejtette? Istenem, mi lesz velünk? Ezt suttogja maga elé kétségbeesetten, miközben kimegy a szobából, de én meghallom. Most sír a konyhában. Jó fülem van, mindig is meghallottam mindent, talán az is, amit nem kellett volna. Még sokáig érzem a bőrömön kezének meleg, érdes tapintását.

Elöttem az alacsony üvegasztalon is fényképek vannak. Mindegyik kép alján egy-egy apró cetli nevekkel. Az egyiket felfedezem az arcát. Fiatalabb rajta. Egy szikla szélén áll, és boldogan nevet, fehér menyasszonyi ruhájába belekap a szél. Mögötte a szakállas, magas férfi fekete szmokingban áll, hátulról átkarolja. Viszket az állam, megsimogatom. Nekem is szakállam van. A cetlin ezt olvasom: Péter és Lili.

Égiek áldása